Obiektyw na Europę – młodzi dla demokracji – warsztaty filmowe
autor scenariusza warsztatów: Kryspin Pluta

Scenariusz powstał na potrzeby projektu DEB@TA. Myślimy.Mówimy.Działamy. realizowanego w ramach programu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Młodzi Obywatele".

1. **Tytuł warsztatów:** *Obiektyw na Europę – młodzi dla demokracji*.

2. **Cele ogólne i szczegółowe** – edukacyjne, obywatelskie i filmowe.

CELE OGÓLNE WARSZTATÓW

1. Zrozumienie wartości Unii Europejskiej i ich znaczenia w życiu codziennym młodych ludzi.
2. Wzmocnienie kompetencji obywatelskich, poczucia sprawczości i odpowiedzialności za wspólnotę.
3. Rozwijanie kreatywności, współpracy i komunikacji poprzez wspólne tworzenie spotu filmowego.
4. Kształcenie umiejętności krytycznego myślenia, pracy projektowej i świadomego odbioru mediów.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Cele edukacyjne

- Uczniowie poznają podstawowe wartości UE: godność człowieka, wolność, demokracja, równość, praworządność, prawa człowieka, solidarność, współpraca, działanie na rzecz pokoju.
- Uczniowie poznają historię powstania Wspólnoty Europejskiej - jej genezę, rozwój, dzisiejsze znaczenie
- Uczniowie potrafią wskazać, jak te wartości przejawiają się w ich otoczeniu: w szkole, rodzinie, internecie, relacjach rówieśniczych.
- Potrafią pracować w grupie nad zadaniem złożonym i wykorzystują zdobyte informacje do zaplanowania narracji spotu.
- Poznają podstawy tworzenia przekazu medialnego: dobór treści, syntezowanie informacji, narracja wizualna.

2. Cele obywatelskie

- Uczniowie rozumieją, czym jest wspólnota europejska i dlaczego została zbudowana na wspólnych wartościach.
- Rozwijają poczucie wpływu na otoczenie poprzez projekt, który komunikuje ważne wartości do rówieśników.
- Uczą się konstruktywnego dialogu, argumentowania i wyrażania opinii z poszanowaniem innych.
- Budują świadomość, że przestrzeganie wartości UE zaczyna się od małych codziennych zachowań.
- Doświadczają współodpowiedzialności za rezultat wspólnej pracy — spot filmowy.

3. Cele filmowe (artystyczno-techniczne)

- Uczniowie poznają podstawy języka filmowego (tworzenie pomysłu na film, scenariusza, pracę kamery, dźwięku produkcji filmowej, montażu)
- Potrafią przełożyć ideę wartości UE na konkretny pomysł filmowy – metaforę, scenę, historię, slogan.
  Uczą się planowania pracy filmowej: tworzenia prostego scenariusza, storyboardu, podziału ról, organizacji planu.
- Rozwijają umiejętności techniczne: nagrywanie krótkich ujęć, podstawowy montaż, dobór muzyki i napisów.
- Tworzą finalny spot – krótki, spójny i sugestywny przekaz dotyczący wartości UE, skierowany do rówieśników.

3. Opis grupy docelowej

Grupę docelową stanowi 18 uczniów i uczennic w wieku około 12 lat (klasa 6 szkoły podstawowej). Jest to etap rozwojowy, w którym młodzi ludzie intensywnie rozwijają zarówno swoje kompetencje społeczne, jak i tożsamość. Charakteryzuje ich duża ciekawość świata, naturalna potrzeba zadawania pytań, eksplorowania nowych tematów oraz testowania własnych możliwości.

Uczestnicy posiadają już podstawową wiedzę o funkcjonowaniu społeczeństwa i instytucji publicznych, ale często brakuje im narzędzi do krytycznego myślenia, formułowania opinii czy dyskutowania o wartościach. Jednocześnie są bardzo wrażliwi na kwestie sprawiedliwości, równego traktowania i relacji rówieśniczych, co czyni ich grupą szczególnie otwartą na rozmowę o wartościach Unii Europejskiej.

Pod względem pracy w grupie uczniowie prezentują zróżnicowane style działania — są wśród nich zarówno osoby śmiałe i komunikatywne, jak i te potrzebujące więcej czasu na wyrażenie swojego zdania. Warsztaty wykorzystujące elementy twórcze i filmowe pozwalają każdemu wnieść własne zasoby: kreatywność, umiejętność planowania, zdolności techniczne czy wrażliwość wizualną.

Grupa cechuje się wysokim potencjałem do aktywnego udziału w działaniach projektowych, wymagających współpracy, dzielenia ról i odpowiedzialności za wspólny efekt. Dzięki temu warsztaty stanowią dla nich okazję do rozwoju kompetencji społecznych, obywatelskich i medialnych, a także do przełożenia ważnych idei na praktyczne działania – w tym stworzenie własnego spotu filmowego.

4. **Łączny czas trwania: 16 godzin** wraz z harmonogramem, np.:

1. Wprowadzenie do tematu UE, demokracji i roli młodych – 1 godzina

- Powitanie, zasady pracy, integracja.

- Krótki quiz lub mapa skojarzeń: „Co wiemy o UE?”. Wprowadzenie do wartości UE (równość, wolność, solidarność, demokracja, prawa człowieka).
- Dyskusja: „Jaka jest rola młodych w kształtowaniu wspólnoty?”
- Ćwiczenie: WIEŻE SOLIDARNOŚCI – grupa ma za zadanie zbudować 4 jak najwyższe wieże przy wykorzystaniu różnych, nierówno podzielonych zasobów + refleksja na temat tego, czy warto się wspierać, co zyskujemy dzięki współpracy

2. Podstawy języka filmu, kadrowanie, plan filmowy – 2 godziny

- Przegląd podstawowych ujęć: plan ogólny, średni, zbliżenie.
- Wprowadzenie do roli światła, dźwięku, ruchu kamery.
- Mini-zadanie: nagraj krótką scenę pokazującą jedną wartość UE tylko obrazem, bez słów.

3. Analiza krótkich filmów edukacyjnych i obywatelskich – 2 godziny

- Oglądanie 3–4 krótkich spotów lub animacji dotyczących demokracji, równości, praw człowieka.
- Analiza: co działa? jaki jest przekaz? jakie emocje wywołuje film?
- Rozmowa o technikach filmowych, których użyto.
- Zapisanie inspiracji do własnych projektów.

4. Praca w grupach: pomysł na film, scenariusz i storyboard – 3 godziny

- Podział na 3–4 zespoły.
- Burza mózgów: jaka wartość UE jest dla nas najważniejsza i dlaczego?
- Wypracowanie jednego hasła lub krótkiej idei filmu.
- Tworzenie scenariusza: opis scen, dialogów, przesłania.
- Konsultacje z prowadzącym.

5. Nagrywanie materiału wideo – 4 godziny

- Organizacja planu zdjęciowego, podział ról: aktorzy, reżyser, operator, aktorzy, dźwiękowiec.
- Nagrywanie scen według scenariusza.
- Kontrola jakości dźwięku i obrazu.
- W razie potrzeby powtarzanie ujęć i dopisywanie brakujących fragmentów.

6. Montaż materiału i dodawanie elementów edukacyjnych – 3 godziny

- Wprowadzenie do prostych aplikacji montażowych
- Postprodukcja – nagrania dźwięku, narracji
- Układanie ujęć zgodnie z narracją.
- Dodawanie muzyki, napisów, prostych efektów oraz planszy edukacyjnej o wartości UE wybranej przez grupę.

- Konsultacje i dopracowywanie finalnej wersji.

7. Prezentacja filmów, omówienie i refleksja – 1 godzina

- Pokaz spotu
- Runda informacji zwrotnej: co nam się podobało, co było trudne, czego się nauczyliśmy?
- Wspólna refleksja: jak można wykorzystywać film do mówienia o wartościach i sprawach ważnych społecznie?
- Podsumowanie i zakończenie warsztatów.

5. Wymagane materiały i sprzęt

W trakcie zajęć wykorzystano sprzęt filmowy – kamerę filmową, udźwiękowienie - mikrofony, mikroporty, lampy, statywy, klaps, kostiumy i rekwizyty oraz laptopa z oprogramowaniem do montażu i obróbki dźwięku.

6. Przebieg zajęć krok po kroku – JW.

7. Metody pracy

W trakcie zajęć wykorzystano następujące metody:

1. Burza mózgów (brainstorming)

Metoda wspierająca generowanie pomysłów w sposób szybki i swobodny. Uczestnicy bez oceniania dzielili się skojarzeniami dotyczącymi wartości UE, pomysłami na sceny filmu oraz hasłami przewodnimi. Pozwoliło to na uruchomienie kreatywności, budowanie zaangażowania i wspólnego poczucia sprawstwa.

2. Praca w grupach

Uczestnicy pracowali w zespołach nad pomysłami, scenariuszem oraz przygotowaniem do nagrań. Metoda wspierała rozwój kompetencji społecznych: komunikację, współodpowiedzialność, planowanie i dzielenie ról. Umożliwiła także dopasowanie zadań do mocnych stron uczniów (technicznych, aktorskich, kreatywnych, organizacyjnych).

3. Analiza materiałów filmowych

Uczestnicy oglądali krótkie spoty edukacyjne i obywatelskie, a następnie analizowali ich konstrukcję, przekaz i zastosowane środki filmowe. To metoda rozwijająca myślenie krytyczne, świadome odbieranie mediów i umiejętność rozpoznawania sposobów budowania komunikatu w filmie.

4. Mini-wykład interaktywny

W części dotyczącej wartości UE, demokracji oraz języka filmu prowadzący łączył krótkie wprowadzenia teoretyczne z pytaniami do uczestników i wspólną rozmową. Taka forma umożliwiła przekazanie kluczowej wiedzy przy zachowaniu aktywności i uważności grupy.

5. Nauka przez działanie (learning by doing)

Podczas ćwiczeń praktycznych uczniowie samodzielnie realizowali ujęcia, nagrywali sceny, pracowali z dźwiękiem i wybierali materiał do montażu. Ta metoda pozwala uczyć się poprzez doświadczenie, testowanie, popełnianie błędów i ich korygowanie. Szczególnie skuteczna w edukacji filmowej.

6. Storytelling i tworzenie narracji

Zespoły budowały własne historie oparte na wartościach UE. Tworzenie narracji angażuje emocje, pomaga przełożyć abstrakcyjne zasady (np. równość, solidarność) na sytuacje rozpoznawalne dla młodych ludzi. To metoda rozwijająca empatię, kreatywność i rozumienie złożonych zjawisk.

7. Metoda projektu

Całe warsztaty były oparte na pracy projektowej: miały cel (stworzenie spotu), etapy, podział ról i produkt końcowy. To metoda szczególnie wartościowa w rozwoju kompetencji kluczowych: współpracy, odpowiedzialności, rozwiązywania problemów, samodzielności i refleksji nad procesem.

8. Informacja zwrotna i refleksja

Na końcu uczestnicy wspólnie omawiali proces, sukcesy i trudności. Dzięki metodzie feedbacku uczyli się konstruktywnego komentowania prac innych, przyjmowania uwag i doceniania wysiłku zespołów. Refleksja wspiera świadome uczenie się i wzmacnia poczucie własnej skuteczności.

8. **Efekty końcowe / produkt** – krótki film edukacyjny „młodzi dla demokracji”.

FILM: https://youtu.be/fgg1WYarOdo

Według następującego scenariusza

TOGETHER WE ARE STRONGER

SCENE 1 – WAR

Kids dressed up as countries (faces painted with flags, camouflage clothes) are fighting, pushing, shooting, falling. Their battle is intercut with archival footage (tanks, marching armies, explosions).

NARRATOR (BEN): “Once, Europe was torn apart. Countries fought each other until only ruins and pain were left.”

SCENE 2 – AFTERMATH OF WAR

The countries sit huddled, injured. Someone lies unconscious, others are bandaged, bruised, covered in blood. One country gives another some water. Germany (Zosia) struggles to stand and offers a hand to France (Arvi). The Netherlands (Jurek), Italy (Paulina), and Belgium (Ada) join in, slowly rising together.

NARRATOR: “The nations were weary and close to collapse. But instead of hurting each other further, six countries made a decision: to start anew, together.”

SCENE 3A – AGREEMENT

The countries (wearing costumes in their flag colors) gather around a table with maps and documents, discussing, writing, making plans. At last, they shake hands triumphantly and congratulate each other. + archival footage.

NARRATOR: “They introduced new rules. Instead of walls – bridges. Instead of war – working together for peace.”

SCENE 3B – NEW COUNTRIES

Doors open, new countries enter. Italy brings a giant pizza. The countries eat together – baguettes, olives, Haribo, pierogi.

NARRATOR: “They invited new members into the community. They cared about what united them.”

SCENE 4 – COOPERATION & COMMUNITY (e.g. city center, beach / scenes)

Denmark (Konrad) invites others to play with Lego.
Greece (Wiktoria) puts on theatrical masks or reads a book with someone.
Spain (Janek) plays flamenco guitar (with Aarvi), wearing a flower garland around his neck.
Sweden (Kacper) gives away Scandinavian sweaters, hats, and moose toys.
The countries are strong and happy. They spend time together, having fun.

Portraits – one by one, countries speak to the camera against the backdrop of the EU flag: SOLIDARITY, COMMUNITY, DEMOCRACY, CARE FOR THE ENVIRONMENT, EQUALITY, HUMAN RIGHTS, EASIER TRAVEL, HELPING THE WEAK (spoken by Poland).

ALL TOGETHER: “UNITED IN DIVERSITY.”

SCENE 5 – EPILOGUE

Russia (Oliwiusz) stands over Ukraine (Ben) in a locker room, clearly intending harm, grabbing his shirt. Poland (Emilka) enters, saves Ukraine, extends a hand, stands beside him, and together they face “Russia.” Other countries form a supportive circle around them.

NARRATOR: “The community remembers that freedom is never given once and for all. We must help the weaker.”

POLAND speaks to the camera: “Because together we are stronger. This is Europe. This is us.”

9. **Sposoby weryfikacji osiągnięć uczniów** – m.in. analiza filmów, autoewaluacja grupowa.

1. **Ewaluacja wstępna (diagnostyczna)**
   Krótka rozmowa i pytania otwarte na początku warsztatów, pozwalające zrozumieć poziom wiedzy uczniów o UE, ich oczekiwania oraz doświadczenia z filmem. Dzięki temu prowadzący mogli dostosować tempo i formy pracy.

2. **Ewaluacja bieżąca (formatywna)**
   Systematyczna obserwacja pracy w grupach, zaangażowania, sposobu komunikacji i postępów podczas tworzenia scenariusza, nagrywania i przygotowania do filmu. Prowadzący udzielał informacji zwrotnej na bieżąco, wspierał proces i reagował na trudności.

3. **Ewaluacja produktu (spot filmowy)**
   Ocena powstałego spotu pod kątem: jasności przekazu, zgodności z wybraną wartością UE, jakości narracji, użycia środków filmowych i pracy zespołowej. Spot traktowany był jako widoczny wynik procesu edukacyjnego.

4. **Ewaluacja końcowa (refleksja uczestników)**
   Krótka rozmowa podsumowująca, w której uczniowie odpowiadali na pytania: czego się nauczyli, co było dla nich najciekawsze, co sprawiało trudność i jak oceniają współpracę. Pozwoliło to zebrać zarówno opinie, jak i wnioski do przyszłych działań.

10. **Podsumowanie warsztatów** – refleksja o roli młodych w demokracji i w UE.

Młodzi ludzie odgrywają kluczową rolę w przyszłości demokracji i Unii Europejskiej. To oni wnoszą do wspólnoty świeże spojrzenie, energię, odwagę do kwestionowania niesprawiedliwości oraz gotowość do szukania nowych rozwiązań. Demokracja nie jest dana raz na zawsze – wymaga zaangażowania, dialogu i odpowiedzialności, a młode pokolenie jest jej naturalnym strażnikiem, bo najlepiej dostrzega, kiedy wartości takie jak równość, wolność czy solidarność są zagrożone lub potrzebują wzmocnienia – zwłaszcza w środowisku szkolnym.

Udział młodych w działaniach społecznych, projektach edukacyjnych czy nawet twórczych – takich jak realizacja filmów – pokazuje, że potrafią oni mówić własnym językiem o sprawach ważnych dla wszystkich obywateli. Ich głos wnosi autentyczność i wrażliwość na to, co dzieje się w szkołach, w relacjach rówieśniczych i w przestrzeni cyfrowej. Właśnie tam rozstrzygają się współczesne wyzwania demokracji.

UE opiera się na wspólnych wartościach, które stają się żywe dopiero wtedy, gdy młodzi zaczynają je rozumieć, praktykować i przekazywać dalej. Tworząc własny film, uczniowie przełożyli abstrakcyjne idee na konkretne działania – stając się współtwórcami europejskiej wspólnoty wartości. Ich zaangażowanie potwierdza, że młodzi nie są „przyszłością" demokracji – są jej teraźniejszością.

Licencja:
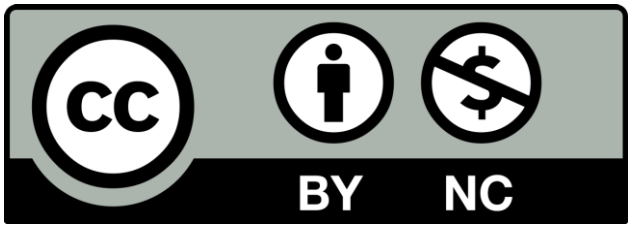
Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne (CC BY-NC 4.0) Międzynarodowe.